

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA
PŘÍLOHA: KRITÉRIA HODNOCENÍ PROFILOVÉ ČÁSTI MATURITNÍ ZKOUŠKY
FORMOU PÍSEMNÉ PRÁCE
(hodnocení žáků s přiznaným uzpůsobením podmínek)

A) OBECNÉ INFORMACE

Hodnotitel písemné práce při hodnocení žáků s přiznaným uzpůsobením podmínek vychází z kritérií hodnocení profilové části maturitní zkoušky formou písemné práce pro žáky intaktní a z této přílohy.

Chyby či nedostatky, které jsou pro písemný projev žáka s PUP MZ typické, jsou označeny jako symptomy a jsou konkrétně specifikovány v oddílu B doporučení.

B) PRÁCE S DOPORUČENÍM

Pokud v doporučení **nejsou uvedeny konkrétní symptomy** (např. žák má pouze navýšen čas na vypracování PP, má nárok na kompenzační pomůcky nebo může text PP zapisovat na PC), **hodnocení PP se v žádném kritériu nenavýšuje**. Pokud by se tedy v textu objevily nedostatky charakteristické např. pro žáky se specifickými poruchami učení (záměna hlásek zvukově i vizuálně podobných aj.), budou v tomto případě tyto chyby posuzovány jako chyby žáků intaktních.

B. Písemná práce (PP)
Skupina 1
☒ navýšení časového limitu o 25 %

Pokud je v doporučení zaškrtnuta položka „tolerance diagnostikovaných symptomů v písemném projevu“ a následuje výčet symptomů, které se týkají PP ČJL, musí být **tyto symptomy** při hodnocení zohledněny, a to **navýšením hodnocení příslušného kritéria o 1 bod** (specifikováno dále v textu).

Vnitřní podmínka hodnocení se týká všech žáků s PUP MZ, všichni tito žáci musí splnit požadavky na 1 A i 1 B minimálně na 1 bod, a to bez ohledu na doporučení. Hodnocení lze tedy navýšit pouze v kritériích 2 A, 2 B, 3 A, 3 B.

Informace o tom, že hodnocení PP bude navýšeno.

Informace o tom, v kterých kritériích bude hodnocení navýšeno.

ID PP: 3516565-4933611

B. Písemná práce (PP)
Skupina 1
☒ navýšení časového limitu o 25 %
☒ tolerance diagnostikovaných symptomů v písemném projevu
S přihlédnutím k dosavadnímu způsobu hodnocení písemného projevu žáka doporučujeme tolerovat následující následující symptomy (nedostatky a specifické chyby):
Pozn.: Tolerance se netýká žáků s NKS (vyjma dysfázie a afázie)
foneticko-fonologická rovina
☒ asimilace hlásek (krezba, steska, bliský)
morfologická rovina
☒ problémy s pravopisem v cizích jazycích (CJ)
☒ problémy s aplikací gramatických pravidel do písemné podoby

Pozor! Pokud jsou v doporučení uvedeny pouze **další specifické chyby** (např. vynechávání písmen, slabik či občasná záměna pořadí písmen, slabik), hodnocení PP se v **žádném kritériu nenavýšuje**.

Symptomy zohledněné při hodnocení PP navýšením hodnocení v daném kritériu

Hodnocení kritéria **2 A** se navyšuje o 1 bod, pokud je v doporučení uveden **alespoň jeden** z následujících symptomů:

rovina	symptom uvedený v doporučení
morfologická	problémy s aplikací gramatických pravidel do písemné podoby
	problémy s pravidly českého pravopisu
syntaktická	chyby v interpunkci

Hodnocení kritéria **2 B** se navyšuje o 1 bod, pokud je v doporučení uveden **alespoň jeden** z následujících symptomů:

rovina	symptom uvedený v doporučení
lexikální	menší slovní zásoba; opakování slov
	menší slovní zásoba; opakování slov (obtížné hledání synonym)
	problémy ve znalosti ustálených obrátů, rčení a frází, přenesených významů
sémantická	nepřesnosti v užívání slov z hlediska jejich významu
	nepřesné chápání a používání některých slov z hlediska jejich významu
	obtíže se zacházením s jazykovými figurami (metafora, metonymie, hyperbola)
	obtíže se zacházením s jazykovými figurami (metafora, metonymie, hyperbola, ironie), problémy v použití abstraktních pojmů
	potíže s chápáním různých vrstev slov ve slovní zásobě (např. slov cizích, expresivních, nespisovných)

Hodnocení kritéria **3 A** se navyšuje o 1 bod, pokud je v doporučení uveden **alespoň jeden** z následujících symptomů:

rovina	symptom uvedený v doporučení
syntaktická	nedostatky ve slovosledu v českém jazyce (ČJ)
	problémy ve výstavbě složitějších větných celků

Hodnocení kritéria **3 B** se navyšuje o 1 bod, pokud je v doporučení uveden **následující symptom**:

rovina	symptom uvedený v doporučení
textové syntaxe	obtíže s kompoziční výstavbou textu

Pod výčtem symptomů v rámci jednotlivých rovin (morfologické, lexikální atd.) může být uveden řádek „jiné“, v němž ŠPZ specifikuje další symptom. Pokud jde o symptom, který **není popsán v tomto manuálu**, a to ani v rámci následujícího výčtu dalších specifických chyb, hodnotitel osloví vedoucího předmětové komise ke konzultaci.

Další specifické chyby tolerované při hodnocení PP bez navýšení hodnocení

Následující specifické chyby v písemné práci **tolerujeme, tzn. že nejsou důvodem k penalizaci**. Zároveň však **nejsou důvodem k navýšení hodnocení** v rámci příslušného kritéria.

asimilace hlásek (krezba, steska, blíský)
vynechávání písmen, slabik
občasné vynechání písmen, slabik
občasná záměna pořadí písmen, slabik
zbytečné přidávání písmen a slabik v rámci slov nebo přidávání slov v rámci vět
občasné nadbytečné přidání písmene v rámci slova
vynechávání nebo nepřesné přiřazování diakritických znamének (háčky, čárky, tečky apod.)
občasné nepřesné přiřazování diakritických znamének (háčky, čárky, tečky apod.)
záměny hlásek zvukově i vizuálně podobných (krátké × dlouhé vokály (a × á); znělé × neznělé (p × b); ostré a tupé sykavky (s × š); slabiky bě, pě, vě, mě, měkké × tvrdé slabiky (např. ti × di; ni × ny) apod.)
záměny hlásek zvukově podobných, avšak vizuálně odlišných (š × sch, i × ü, i × y)
záměny písmen tvarově podobných (a × o, l × k × h; m × n apod.)
záměny písmen tvarově podobných (o × c × e; l × k × h; m × n apod.) či tvarově stejných, pouze s jinou směrovou orientací (q × p × d × b)
inverze písmen, slabik a slov (on × no, saw × was; lokomotiva × kolomotiva)
obtíže v určování hranic slov v písmu, která spolu tvoří zvukovou jednotku (psaní slov s předložkami, se členy apod. dohromady: dokina, abook), nebo která zvukovou jednotku netvoří (např. jakto; thisis)
občasné nedodržení hranic slov v písmu
problémy se skloňováním a časováním
problémy s používáním nebo vynecháváním zvrtných sloves
problémy s používáním zájmen
problémy s určováním slovních druhů (např. záměna sloves a zájmen)
problémy s valencí
obtíže se správným použitím spojek
snížená kvalita písma způsobující sníženou čitelnost textu (nedodržování správných tvarů a velikosti písma, správného sklonu písma, neudržení písma na řádku)
snížená čitelnost písma (nedodržování správných tvarů a velikosti písma, správného sklonu písma, neudržení písma na řádku)
obtíže s celkovou úpravou písemné práce na základě obtíží s pravolevou orientací a prostorovým vnímáním
obtíže s celkovou grafickou úpravou písemné práce

Symptomy typické pro žáky s poruchou autistického spektra (PAS)

U žáků s poruchou autistického spektra se mohou vyskytovat specifické symptomy z roviny sémantické či symptomy spadající do pragmatické roviny.

neadekvátní situační sémantika (volba slov je neadekvátní pro použití v určité komunikační situaci a velmi často neodpovídá věku žáka, sociálnímu prostředí nebo rodinnému zázemí)
neologismy
neobvyklý nebo v dané komunikační situaci neadekvátní způsob formulování vlastních myšlenek
obtíže s popisováním vlastních emocí a prožitků

V Přerově dne 14. 3. 2023

Mgr. Jiří Ocelka

Vedoucí PK ČJ a DV